

Finansministeriet

Ärende: VN/6802/2020

Försatt i tillfälle att utge utlåtande över bedömningspromemorian för att utveckla den digitala identiteten får Statens ämbetsverk framföra följande:

Av handlingarna i ärendet framkommer att projektet gäller metoder för påvisande av identitet när man använder digitala tjänster vid olika servicekanaler. Det ska även skapas någon form av digitalt identitetsbevis och att lagra uppgifterna (digital plånbok).

Ämbetsverket önskar framhäva att det förekommer många brott och andra oegentligheter beträffande digitala tjänster. Identiteter antingen stjäls eller så lyckas bedragare få tag på koder m.m. Det förekommer även s.k. nätfiske och uppföljning, förmedling och missbruk av registrerade uppgifter. Det är synnerligen viktigt att sådant kan undvikas. Dessutom kräver användningen av elektroniska tjänster oftast någon form av teknisk utrustning och kunnande, som ständigt förändras. Det kan inte förutsättas att alla har de kunskaper eller det intresse som användningen av dem förutsätter, än mindre att skydda sig för de utomstående faror de medför. Användningen av manuella tjänster upplevs ofta som säkrare och mer tilltalande. Olägenheterna förväntas öka ju mer och fler typer av digitala tjänster som tas i bruk och används.

Om det trots allt anses nödvändigt att fortsätta med projektet önskar ämbetsverket framföra följande anmärkningar:

De digitala tjänsterna kan bara vara *ett alternativ* till de traditionella manuella tjänsterna. Det ska alltid finnas möjligheter att även använda manuella tjänster jämsides med de digitala tjänsterna. Grundlagens bestämmelser om jämlikhet och god förvaltning förutsätter detta. Medborgarna får inte heller sättas i ojämlig ställning t.ex. beträffande pris-sättningen beroende på man använder manuella eller digitala tjänster för att erhålla samma prestationer. Redan nu förekommer det att myndigheterna inte följer detta.

Det bör alltid finnas *fysiska dokument*, såsom pappersblanketter, trycka identitetskort, körkort, pass, vaccinationsbevis m.m. som kan användas istället för digitala blanketter och intyg.

Digital identitet ska endast ges dem som det önskar. Användningen av digitala tjänster ska alltid vara beroende av användarens samtycke. Det får inte finnas ett direkt eller indirekt tvång till det. En digital identitet ska därför bara kunna användas om den aktive-

ras och det ska alltid vara möjligt för medborgarna att på ett enkelt sätt ta tillbaka aktivering/samtycket och att antingen varaktigt eller temporärt begränsa användningen av de tjänster som man själv använder digitalt till att endast gälla vissa tjänster. Det ska alltså vara möjligt att genom meddelanden själv hindra eller begränsa den egna användningen av de digitala tjänsterna helt och hållet eller beträffande vissa tjänster. Detta är särskilt betydelsefullt för att hindra missbruk, d.v.s. att någon använder tjänsterna (identiteten) i en annan persons namn. Alla dessa begränsningar bör även gälla internationellt.

Statens ämbetsverk anser att ovan nämnda synpunkter är en förutsättning för att användningen av de digitala tjänsterna ska kunna utvecklas eller ytterligare utökas.

L a n d s h ö v d I n g

Peter Lindbäck

Förvaltningschef

Rainer Åkerblom